

la farga

revista de Salt

CASA DE LA

Agenda

Activitats del mes

9 i 10 de maig

- **Nit de teatre i música 2001** al Teatre de Salt, a 2/4 de 9 del vespre. Organitza: AMPA's de l'IES Salvador Espriu i de l'IES Vallvera de Salt.

10 de maig

- **Actuació d'AMAIS ETÉREA** (instrumental mediterrània) al Nou Espiral, a 2/4 d'11 de la nit. Entrada lliure.

12 de maig

- **3a Trobada de Puntaires** al passeig Ciutat de Girona de Salt, de les 6 a les 8 de la tarda. Organitza: Associació de Puntaires de Salt i Ajuntament de Salt.
- **Concert de presentació del nou disc de la cantant Berta** al Teatre de Salt, les 10 de la nit.

13 de maig

- **La companyia TEATRE DE GUERRILLA presenta l'espectacle "Teatre Total"** al Teatre de Salt, a les 7 de la tarda.

17 de maig

- **Actuació de 3 D 4** (àcid jazz, bossanova, funky...) al Nou Espiral, a 2/4 d'11 de la nit. Entrada lliure.

20 de maig

- **Concert de cant coral a benefici de la Lliga Catalana d'Ajuda al Malalt de Càncer** al Teatre de Salt, a les 7 de la tarda.

24 de maig

- **L'Orquestra de Cambra de l'Empordà interpretarà el Rèquiem de Mozart** al Teatre de Salt, a les 10 de la nit.
- **Actuació de BIG COMBO de l'Aula de Musical** (jazz) al Nou Espiral, a 2/4 d'11 de la nit. Entrada lliure.

25 de maig

- **El cantautor Daniel el Higiènic presenta l'espectacle "Mamá, quiero ser autista"** al Teatre de Salt, a les 10 de la nit.
- **Audició de Sardanes.**

27 de maig

- **Dinar de germanor de l'Associació Casal Gent Gran "Les Bernardes" de Salt.** L'àpat, que inclou música i ball en directe, es durà a terme a Platja d'Aro.

Del 28 de maig al 12 de juny

- **Exposició de fotografia "Al meu aire", de Joan Vila i Jordan,** a l'Hotel d'Entitats. Organitza: Agrupació Fotogràfica de Salt. La inauguració es farà el dia 1 de juny a 2/4 de 9 del vespre.

30 de maig

- **Donació de sang** a l'Hotel d'Entitats les Bernardes.
- **Actuació de VERSIONEANDO** (amb David Picazo i Aniol Miró) al Nou Espiral, a 2/4 d'11 de la nit. Entrada lliure.

31 de maig

- **Xavier Moret dins el cicle "El menú de l'escriptor" presenta Literatura de viatges** a la Biblioteca Jaume Ministral, a les 8 de la tarda.

Aniversari dels Marrecs

Els Marrecs de Salt van celebrar el diumenge dia 22 d'abril l'aniversari del seu bateig com a colla castellera a la plaça Lluís Companys (davant de l'Ajuntament), realitzant la millor actuació de la seva història en aquest primer tram de la temporada castellera, descarregant tots els castells i pilars que varen portar a la plaça: el cinc de set, el quatre de set amb l'agulla (quatre de set amb un pilar de cinc al mig), el tres de set i un vano de cinc (el vano de cinc és un pilar de cinc i dos pilars de quatre simultanis).

Editorial	3
Història	4
Actualitat	5
Entrevista	6
Ensenyament	8
La Gent Gran	9
Salut	10
Medi Ambient	11
Cultura	14
Esports	17
Opinió	19
Gastronomia	20
Informació municipal	21
Poti-poti	23

LA FARGA NO SE SOLIDARITZA
NECESSARIAMENT AMB LES OPINIONS
EXPRESSADES EN ELS ARTICLES SIGNATS.

LA FARGA AUTORITZA LA REPRODUCCIÓ
DELS ARTICLES, SEMPRE I QUAN SE
N'INDIQUI LA PROCEDÈNCIA.

PREMI TRES DE MARÇ DE 1989

Editorial

Carta al Rei

Majestat, per Sant Jordi vau dir una mentida molt grossa. Els reis no n'han de dir, de mentides, i si ho fan, potser no els cauran les dents, però poden perdre la majestat. Heu dit públicament i solemne que "mai va ser la nostra llengua d'imposició, sinó de trobada, a ningú se li va obligar de parlar en castellà..." I això no és veritat. A Catalunya, al País Basc, a Galícia i a l'Amèrica llatina el castellà s'hi implantà pel dret de conquesta més salvatge, perseguint, de manera oberta o solapada, les llengües natives fins a fer-les desaparèixer.

Ignorància? Avui els reis no en poden ser, d'ignorants, o sinó que pleguin. Mala fe? Em costa creure-ho perquè els reis que enganyen el poble, amb l'engany ja renuncien a la seva neutralitat i per tant a la sobirania democràtica.

A casa nostra el darrer dret de conquesta començà en entrar les tropes franquistes en terra catalana amb l'abolició per decret de l'Estatut (en mala hora concedido), on quedaven garantits la legalitat i l'ús del català. Seguiren durant gairebé quaranta anys les vexacions contra l'ús de l'idioma amb la repressió més ferotge: fou el genocidi lingüístic! Generacions de catalans no pogueren aprendre la seva llengua i es veieren condemnats a no poder-la usar de paraula i per escrit en públic. Prohibició absoluta de publicar diaris, revistes, llibres, rètols; sancions a les entitats i als professors organitzadors de cursos. Expropiació de les emissores, etc. I a sobre l'insult: Hable Ud. en cristiano!

Ara mateix, recursos, sancions i judicis cada dia que passa.

Si això no és obligar a parlar en castellà, que Santa Llúcia us conservi la vista.

Us recordem que la República no va perseguir el català, sinó ben al contrari; la monarquia de la vostra família, sí. Des del 1714.

EL CONSELL DE REDACCIÓ

ANY XXI - NÚM. 181 MAIG 2001

EDITA: Casal de Jubilat de Salt

CONSELL DE REDACCIÓ: Joan Boada i Reig, Agapit Alonso i Pont, Ma Helena Romagós i Ribot, Helena Olivella, Ramon Torramadé i Garcia, Andreu Bover i Pagès-petit, Salvador Sunyer i Aimeric, Jaume Garcia i Navarra, Anna Bonal i Pardo, Àngela Mollera i Casellas, Ramon Ponsatí i Ventura i Àngels Mir i Casas

COL·LABORACIONS: Martí Fita, Guillem Terribas, Josep Boo, Jaume Bosch, Xavier Sunyer, Ma Carme Bover i Marta Sàlvia

CORRECCIÓ I ESTIL: Toni Ruscalleda

FOTO PORTADA: Marrecs de Salt de Fina Casellas

DISTRIBUCIÓ: Pitu Geli i Josep Palmarola

ADMINISTRACIÓ: Joan Boada

INFOGRAFIA: JJ Comunicació

IMPRESSIÓ: Impremta Pagès, S.A.

DIPÒSIT LEGAL: GI - 356 - 79

SUBSCRIPCIÓ ANUAL: 1.800 PTA

Història

Ara fa 30 anys que l'autopista arribava a Salt. Era l'any 1971. De fet, el tram que s'obria era el de Girona-Barcelona, però com que el terme municipal per on passava era el de Salt, realment s'obria el tram des del nostre poble fins a Barcelona, amb el consegüent accés a Girona, a través de la sortida Girona-sud.

L'arribada de l'autopista a Salt

L'arribada de l'autopista va portar problemes i avantatges. Entre els problemes destaquem la divisió física de part del terme de Salt, la partició de les Deveses i de la zona industrial Torre-Mirona.

L'accés i camins a Vilablareix, a Montfullà i també a Cal Marquès (entre altres) van quedar tallats i se'n van haver de fer de nous, que en alguns casos s'havia de donar una llarga volta. També va comportar l'increment de sorolls de vehicles i el perill d'accidents. A més es van partir camps i propietats, que van quedar a banda i banda. Molt especialment cal destacar l'impacte ambiental amb els moviments de terres, extracció i desplaçament d'àrids, cosa que va comportar que les Deveses quedessin encara més dete-

riorades, amb el seu respectiu abandonó.

L'autopista va obligar a fer un viaducte sobre el riu Ter, així com ponts per travessar a banda i banda (carrer Major, camí dels Carlins...), i el pont que no es passava, no va tenir cap utilitat fins a la urbanització del passeig dels Països Catalans, que es va fer a mitjans dels anys 80.

Entre els avantatges que la construcció de l'autopista va aportar a la nostra vila cal dir que, en tenir Salt una sortida directa (Girona-sud) al seu terme, això ha possibilitat tenir una connexió entre Salt i Barcelona o Perpinyà, per exemple.

De fet, com va dir el malaguanyat geògraf Enric Casassas en una conferència a les Bernardes, la connexió amb l'autopista a través d'una entrada directa, com és el cas de Salt, seria un motiu de creixement econòmic i alhora Salt estaria connectat amb el "Carrer Major d'Europa", que era tal com ell anomenava l'autopista.

Això passava l'any 1971. En feia només tres, l'any 1968, que s'havia inaugurat la primera autopista d'Espanya: la de Barcelona a Mataró. Això sí, de peatge, com la nostra A-7.

MARTÍ FITA

L'autopista al seu pas pel terme municipal de Salt.

Plantada d'arbres al Pla dels Socs

Continuant amb la ja tradicional Festa de l'Arbre que organitza l'Ajuntament, el passat dissabte 7 d'abril, al sector del Pla dels Socs, a les Deveses, vàrem plantar 60 plançons entre pollancrees, arbres blancs i verns. Són espècies de l'entorn de la ribera del riu Ter que ajudaran a completar els marges erms, que, degut a extraccions d'àrids i alguna riuada, havien despoblat aquesta part de la riba.

Una colla de joves amb la il·lusió que feien un bon servei a l'estabilitat de la natura, conjuntament amb altres veïns, van participar en la plantada. Per acabar d'arrodonir la tarda, vam acabar amb un berenar de xocolata i coca acompanyats d'un bon ruixat que no ens va fer massa gràcia..., però que segurament els arbres van agrair.

IV Festival de Música i Dansa del Gironès

Enguany, i per quart any consecutiu, el Festival de Música i Dansa del Gironès començarà el proper 18 de maig i s'allargarà fins al 13 de juliol, segons informa Salt Sardanista.

Salt Sardanista convida a tothom a participar en els actes que tots els divendres dels mesos de maig, juny i juliol se celebraran a partir de les 10 del vespre al passeig de la Diputació (Les Bernardes) o a l'Auditori.

Tot i que el programa encara no està tancat, podem avançar que els tres primers actes seran els següents: 18 de maig, acte cultural; 25 de maig, audició de sardanes; 1 de juny, acte cultural.

Les persones que estiguin interessades a obtenir més informació, poden posar-se en contacte amb Salt Sardanista a la pàgina d'Internet www.gencat.es/entitats/saltsar2.htm o a l'adreça de correu electrònic salsardanista@terra.es

Concert de cant coral al Teatre de Salt

La Lliga Catalana d'Ajuda al Malalt de Càncer de Girona i Comarques ha organitzat un concert de cant coral que se celebrarà el proper dia 20 de maig, a partir de les 7 de la tarda, al Teatre de Salt, i que comptarà amb la participació de totes les corals de la vila.

Tant la recaptació d'aquest concert com la que es va obtenir en la parada que aquesta entitat va instal·lar al passeig Ciutat de Girona el dia de Sant Jordi, es destinen íntegrament a finançar les activitats de la Lliga Catalana d'Ajuda al Malalt de Càncer, que treballa a favor de les persones afectades d'aquesta malaltia i els ofereix rapidesa i proximitat perquè tots els serveis depenen exclusivament d'aquesta entitat i són gratuïts.

D'altra banda, la Lliga de Salt aprofita l'avinentsa per recordar Carme Gamell (La Paua), una entusiasta col·laboradora de l'entitat que ens ha deixat recentment. En aquest sentit, la Lliga destaca que *"la Carme era un persona singular i irrepètible. Estava disposada sempre a fer tot allò que calgués per ajudar-nos. Era dinàmica, lleial, incansable. Podíem comptar amb ella en tot moment per a les feines ingrates i més poc agraiades. Gràcies Carme, et recordarem sempre!"*

Entrevista

De músics n'hi ha moltíssims i xiular pot fer-ho gairebé tothom, però el protagonista de l'entrevista d'aquest número, en Carles Arbusé i Bassols, un veí de Girona molt vinculat a Salt, és l'única persona dotada d'una habilitat que li permet dedicar-se a una professió que combina ambdues activitats: interpretar música xiulant, amb uns resultats espectaculars que han permès que els seus temes sonin a més d'un centenar de països d'arreu del món.

Carles Arbusé, el mestre xiulador

On i quan vàreu néixer?

Vaig néixer a Girona el 24 d'octubre de 1961.

On heu viscut?

Sempre he viscut a Girona, primer amb els pares, en Francesc i la Betlem, que ja són morts, i després amb la meva dona, la Carme, i els meus tres fills, la Tània, en Sergi i l'Oriol-Carles, que tenen 10, 7 i 3 anys.

Quina vinculació teniu amb Salt?

Sempre he estat molt vinculat a Salt, ja que després d'estudiar durant 12 anys als Maristes de Girona, on vaig fer fins a 3r de BUP, vaig deixar l'escola i vaig començar a treballar a Gràfiques Bosch, l'empresa d'arts gràfiques de Salt fundada l'any 1947 pel meu pare, juntament amb dos

socis més, i que va ser la que va imprimir la revista La Farga els primers 4 o 5 primers anys que es va publicar.

Quan temps vàreu treballar en aquesta empresa?

En aquesta empresa vaig treballar-hi 18 anys, els 10 últims com a gerent.

Per què vàreu deixar les arts gràfiques per dedicar-vos professionalment a xiular música?

Va ser una mica per casualitat. L'any 1997 la impremta, que jo ja havia hereditat del meu pare, feia 50 anys i vaig voler fer un regal als clients que sortís del que és habitual. Aleshores vaig pensar que podia gravar una versió xiulada del tema d'en Kenny G. "The joy of Life" i vaig contactar amb un

músic per enregistrar-la.

La gravació, que es va fer en el lavabo de l'estudi perquè era el lloc que tenia millors condicions acústiques, va quedar tan bé que el mateix músic i la gent de l'estudi de gravació d'Avinyonet de Puigventós van proposar-me que enregistrés un CD de 8 temes; i així va sortir "Xiulet", el meu primer disc compacte. És a dir, jo pensava fer 100 còpies d'un tema i vaig acabar fent un miler de CD amb 8 temes. Aquest miler de còpies de "Xiulet" es van exhaurir perquè, deixant a part dels que vaig regalar, vaig tenir la sort de poder-los vendre, la qual cosa em va anar molt bé perquè l'enregistrament l'havia pagat íntegrament de la meua butxaca, sense cap mena d'ajuda de ningú.

Va ser la bona acollida que va tenir aquesta experiència el que em va portar a plantejar-me la possibilitat de deixar la empremta per viure de xiular música, una activitat a la que em dedico professionalment des de 1999.

Quan vàreu descobrir aquesta habilitat per xiular tot tipus de temes musicals?

De ben petit ja cantava a missa amb els Maristes i a Girona, i també amb els escoltes, que eren els únics llocs on aleshores es feia música. Quan tenia 8 o 9 anys, un dia, cantant una cançó de missa, un "hermanu" em va dir que xiulés el tros instrumental, fent l'efecte vibràfon, i va sonar força bé.

Més endavant, vaig conèixer la música de grups com Yes, Pink Floyd i d'altres que feien servir molt els sintetitzadors i vaig comprovar que xiulant-la també sonava molt bé. De manera que sempre he anat xiulant temes musicals, encara que mai m'ha-

via plantejat dedicar-m'hi professionalment, fins que vaig veure l'èxit del meu primer CD i també la gran quantitat de persones d'arreu del món que s'han posat en contacte amb mi a través de la web que tinc a Internet des del març de 1998 -www.xiulet.com- per interessar-se per la meua activitat i per comprar-me cançons. En aquest sentit, i a tall d'exemple, comentar que tinc un club amb fans dels cinc continents i que només de Mèxic m'han escrit més de 200 persones.

Podeu viure exclusivament de xiular temes musicals?

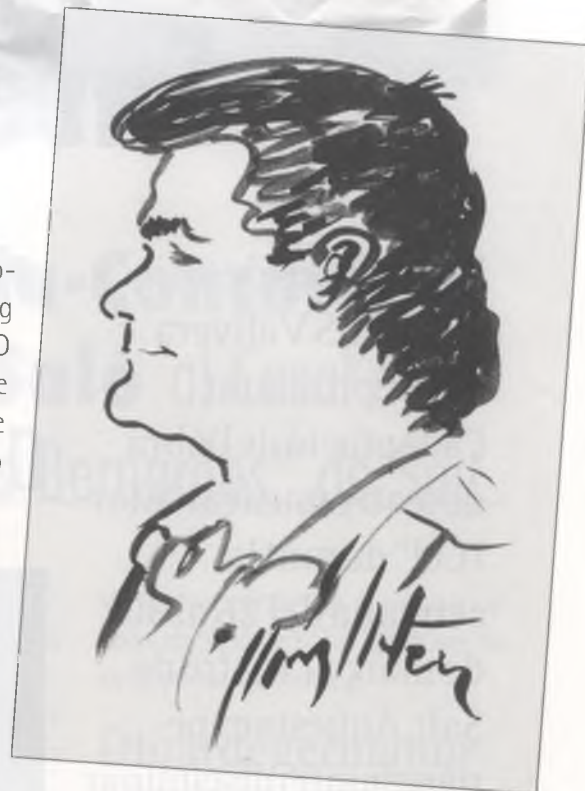
Actualment ja puc viure del xiulet, però com que tinc una família per mantenir encara haig de combinar aquesta activitat amb la de marxant d'art. Ara bé, estic convençut que acabaré podent viure exclusivament de xiular música, perquè la resposta de la gent que m'escolta és excel·lent, perquè tinc l'avantatge que no hi ha problemes d'idioma, ja que el xiulet és universal, i perquè, que jo sàpiga, sóc l'única persona del món que em dedico a fer-ho.

Heu editat algun altre CD?

A més del "Xiulet", que és de l'any 1997, l'any 1998 vaig editar un altre CD de nades i a Internet es poden trobar 7 discs més, que són una recopilació dels temes que interpreto de forma habitual, i més de 150 temes musicals diferents que es poden comprar per lots de diferent quantia.

De quants temes consta el vostre repertori actual?

Actualment el meu repertori consta de més de 1.500 temes, però s'amplia constantment, perquè quan me'n demanen algun

de nou no em costa massa fer-ne la versió.

Heu actuat davant del públic?

En els últims tres anys he fet uns 40 concerts -15 dels quals el 2000 i 12 en el que portem del 2001- la majoria en localitats de les comarques gironines i barcelonines, però també he actuat a Ginebra (Suïssa) i a una localitat de França, i, a més, he fet molts petits "bolos" en actes com ara casaments... També he sortit a diferents programes de televisió, tant de TV3 com d'A-3 i TVE, i fins i tot de la TF2 francesa, on vaig participar en una gala per recaptar fons similar a la Marató de TV3.

I a Salt, heu fet alguna cosa?

Vaig col·laborar durant un any en el programa de la Pili Fernández de Ràdio Salt. Es tractava d'un programa d'una hora de durada que es feia els dimecres, on els oients demanaven la versió xiulada de la cançó de la seva vida. A part, el 17 d'abril de 1998 vaig fer el concert de presentació del CC "Xiulet" al Teatre de Salt i el 21 de maig de 1998 vaig fer un altre concert a les Bernardes, dos concerts que van tenir una gran acollida per part del públic.

R.PONSATÍ

Ensenyament

Els alumnes de 2n i 4t del IES Vallvera han representat l'adaptació de l'obra de teatre musical "Mar i Cel" durant la setmana del 26 al 30 de març al Teatre de Salt. Aquesta experiència interdisciplinària s'ha dut a terme en un crèdit variable de música i tecnologia.

Així, s'han treballat les dues matèries, música i tecnologia, de manera conjunta. S'han après les cançons, s'ha fet l'escenificació de l'obra, les coreografies, els decorats i el vestuari, amb la fusió de les dues matèries i el treball conjunt d'alumnes i professors.

A l'adaptació d'aquesta obra, que s'ha representat durant quatre dies, hi han assistit 1.300 espectadors: alumnes de 1r a 6è de primària de la Farga, el Veïnat, el Pla, Mare de Déu de Roser i Santaló, i els alumnes del nostre centre. Dijous al vespre es va fer també una representació per als professors, pares, amics i representants del món de l'ensenyament i la cultura. Aquest gran èxit ha transportat per uns moments els espectadors al fantàstic món dels pirates de "Mar i Cel". La música d'Albert Guinovart i la lletra de Xavier Bru de Sala els ha inspirat fent-los cantar el conegut himne dels pirates "Les veles s'inflaran".

"Mar i Cel" a l'IES Vallvera

Per als alumnes de l'IES Vallvera ha representat una experiència excepcional. Ha estat el seu primer contacte amb el fabulós món dels musicals, convertint-los en "actors professionals" durant tota una setmana. Han viscut els nervis de l'estrena, han solucionat els imprevistos del directe i s'han superat dia a dia en el camp de la interpretació teatral al llarg de totes aquestes funcions.

Aquesta ha estat la tercera experiència de teatre musical que s'ha dut a terme en el nostre centre. El curs 98-99 es va representar "La comèdia del gal" i el curs 99-2000, "Cats".

Amb l'adaptació de l'obra "Cats" vàrem aconseguir la menció especial en els Segons Premis de Teatre Escolar que convoca el Departament d'Ensenyament de

Alumens de l'IES Vallvera representant el musical "Mar i Cel".

la Generalitat de Catalunya pel treball interdisciplinari i l'adequada posada en escena.

En definitiva, una experiència inoblidable tant per als professors com per als alumnes. Properament aquest espectacle serà portat a la VIII Mostra de Teatre dels IES de les Comarques Gironines, que es farà a Olot, i en la cloenda de les Jornades d'Intercanvi d'Experiències Educatives del CRP del Gironès.

La Gent Gran

El dia 4 d'abril de 2001 va ser un gran dia pel Casal de Gent Gran "Les Bernardes" de Salt, perquè varen celebrar la VI Trobada-Concurs de Balls de Saló dins del seu local, on van aplegar-se aproximadament 350 persones. L'acte va ser presenciat per Sergi Fernández, assessor de la Direcció General d'Acció Cívica, i Mero Gudayol, regidor de l'Ajuntament de Salt, i també va comptar amb l'assistència, entre d'altres, de Martí Salvatella en representació de "La Caixa" del'oficina de Salt.

VI Trobada-Concurs de Balls de Saló al Casal de Gent Gran "Les Bernardes" de Salt

L'acte va començar amb un dinar de germanor i a les 5 de la tarda es va iniciar el gran concurs, que va comptar amb la participació dels Casals de Gent Gran de les comarques gironines i d'Osona, del Departament de Benestar Social.

Posteriorment, es va fer l'entrega dels trofeus a les parelles guanyadores de les diferents modalitats de ball: tango, swing, pasdoble, bolero i vals. Cal destacar que en la modalitat de tango va guanyar la parella del Casal de Gent Gran "Les Bernardes" de Salt formada per Quimeta Comas i Ernest Plaja.

La Junta va donar les gràcies al Gimnàs ENECE per la col.laboració voluntària de les 40 nenes que van fer una actuació musical, i també a la parella formada per Meritxell i

Victor, subcampions nacionals de Balls de Saló de l'any 2000, per la seva brillant exhibició.

Dinar de germanor

D'altra banda, volem anunciar que el diumenge 27 de maig organitzarem un dinar de germanor en un restaurant de Platja d'Aro, on també hi haurà ball i s'homenatjarà el padri i la padrina més grans del Casal.

La jornada s'iniciarà a les 10 del matí amb una missa a l'església de Sant Cugat de Salt i a 2/4 de 12 del migdia sortirà l'auto-car en direcció a Platja d'Aro, on es dinarà al restaurant "La Terrassa".

El menú constarà dels següents plats: còctel de cava i entreteniments, pinya amb pernil, gambes a la graella, rostit de xai farcit i pijama de postres, tot regat amb vins, aigües i cava i acompanyat de cafè i licors.

En acabar el dinar, al mateix restaurant hi haurà música i ball en directe i es durà a terme l'homenatge al jubilat i la jubilada més grans del Casal.

El tiquet per participar-hi costa 2.950 pessetes i les inscripcions s'han de fer al despatx de la Junta de l'Associació del Casal de Gent Gran "Les Bernardes" de Salt, ubicat en el número 42 del carrer Sant Dionís, o trucant al telèfon 972 23 26 63.

LA JUNTA

L'acte de lliurament de premis de la VI Trobada-Concurs de Balls de Saló.

El projecte "Efectivitat d'una intervenció multifactorial per a la prevenció de les caigudes a la gent gran d'una comunitat", elaborat per l'Equip d'Atenció Primària de Salt, ha estat guanyador d'una beca d'ajut a la recerca en Atenció Primària de la Fundació Gol i Gurina el 29 de març del 2001.

L'Àrea Bàsica de Salut (ABS) de Salt engloba els municipis de Salt, Bescanó, Vilablareix, Fornells i Aiguaviva, amb una població urbano-rural aproximada de 27.876 habitants, dels quals 2.715 tenen 70 o més anys d'edat.

A l'EAP de Salt, ens hem proposat donar un pas endavant en la prevenció dels problemes de salut de la nostra comunitat. Volem implicar als mateixos membres de la comunitat perquè participin en la presa de decisions que afecten a la seva salut.

El camí fins a tenir definit el projecte ha seguit els passos de la

La prevenció dels problemes de salut de la gent gran

metodologia APOC (Atenció Primària Orientada a la Comunitat):

En primer lloc, vàrem esbrinar quins eren els problemes de salut que tenia la nostra comunitat.

En segon lloc, vàrem estudiar els recursos sanitaris i extrasanitaris amb els quals comptem.

I en tercer lloc, es va fer una prioritització –conjuntament amb membres de la comunitat– dels problemes detectats, per anar-los abordant en funció de la seva importància.

D'aquesta manera vam decidir treballar problemes que afecten a la gent gran donat l'envelliment progressiu de la població.

Un dels principals problemes de salut, per la seva freqüència i gravetat a la gent gran, són les lesions produïdes pels accidents.

Dins d'aquests, les caigudes constitueixen un greu problema sanitari, degut a la seva elevada incidència i a la major suscep-

tibilitat d'aquest grup de població per patir lesions com a conseqüència de les mateixes. Així mateix, comporta un alt cost social i econòmic, ocasionat per un increment de la utilització dels serveis sanitaris després de les caigudes.

Aproximadament un 30% de les persones

majors de 65 anys cauen un cop a l'any, d'aquestes un 50% reincedeix. Existeix evidència d'una reducció de les caigudes del 30 al 39% si es fa una intervenció multifactorial.

Amb totes aquestes consideracions vam decidir posar en marxa un projecte per a la prevenció de les caigudes a la gent gran que viu a la nostra comunitat. Es portarà a terme una intervenció multifactorial amb activitats comunitàries i individuals a la consulta o al domicili durant un període de 2 anys. Els principals components d'aquesta intervenció són la revisió dels tractaments farmacològics vigilants la hipotensió postural, la correcció dels dèficits d'audició i visió, la prevenció dels riscos ambientals, la promoció de l'exercici físic per augmentar la força muscular i l'equilibri, la detecció i cura dels problemes dels peus, i la recomanació d'una dieta rica en calç i proteïnes. Les activitats comunitàries aniran destinades a fer àmplia difusió del tema (als mitjans de comunicació, díptics, cartells, ...) i a implicar la ciutadania en la seva salut (organitzar un concurs de dibuix, una marxa popular, xerrades educatives, ...). I finalment, als 2 anys avaluarem l'efectivitat d'aquesta intervenció, sabrem si hem aconseguit disminuir les caigudes a la gent gran i les seves conseqüències.

ABS DE SALT

Medi Ambient

El Centre Naturalista de Salt i la SERS, que és l'entitat que el gestiona, vol col·laborar de forma regular amb LAFARGA per donar a conèixer aspectes de la natura o del entorn de Salt. Volem parlar especialment de temes propers, que ajudin a comprendre el nostre paper en la natura i que permetin de "lligar caps", és a dir que permetin donar explicació científica a coneixements o sabers que de forma més o menys intuïtiva tots tenim. Començar amb el sexe dels arbres pot semblar una mica frívol o de poc interès, però pensem que pot ser un bon inici.

Per fer créixer una planta, coneixem diversos mètodes. Plantar una grana, enterrar una part d'un tubercle amb un grill (les patates), plantar un brot o un esqueix, etc. Tots aquests sistemes es corresponen a dos tipus de reproducció: la que ens donarà una nova planta exactament igual a la que tenim i la que sortirà de la barreja de dues plantes diferents.

Avui parlarem d'aquestes darreres. Les plantes també tenen sexe. Les flors són els òrgans per a la reproducció sexual de les plantes. Ara bé, així com tenim un gos o una gossa, un gat o una gata, un gall o una gallina; en les

Arbres mascle i arbres femella

plantes això no és tan senzill.

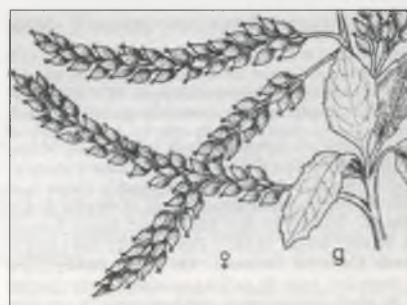
En totes les plantes superiors hi ha flors amb una part mascle (els estams, que generen el pol·len) i una part femella (els carpels, que acaben donant un fruit), ara bé aquestes parts poden estar juntes o separades, en un mateix peu o en plantes diferents. Ja ho veieu, és un garbuix!

Per aclarir-ho fixem-nos en els arbres més coneguts: un presseguer o una pomera, una alzina o un plàtan i un pollancre o un salze. Són els tres tipus que ens trobarem. En els primers i els segons un sol arbre té alhora flors mascles i flors femelles. Els botànics en diuen monoics. Els presseguers i pomeres tenen flors amb els dos sexes junts, uns estams i uns carpels envoltats per uns pètals molt atractius que donen les florides espectaculars que ens anuncien l'arribada de la primavera.

En canvi l'alzina o l'avellaner tenen les flors mascles i femelles separades, en un mateix arbre però ben diferenciades: les mascles són uns penjolls que oscil·len amb el vent, popularment se'ls coneix com "mocs" perquè recorren les candeles que balancejaven al nas refredat dels nostres avantpassats. Els botànics en

Alberament mascle

Alberament femella

Alber flor mascle i flor femella en arbres separats.

diuen aments. Les flors femelles són molt més variables, de vegades també s'agrupen en penjolls, d'altres ho fan en boles o en d'altres estan arrapades a les branques.

L'altre gran grup és el dels arbres amb els sexes en plantes diferents. Podem parlar d'arbres mascle i d'arbres femella. És el cas dels pollancre i dels salzes.

Són les plantes dioiques. Presenten les flors agrupades en aments.

És important que fem una petita reflexió a l'entorn d'aquestes plantes. Només els peus femella poden donar fruit (grana), en canvi si plantem esqueixos en sortirà un arbre mascle o un arbre femella segons si l'hem agafat d'un o altre. Això a Salt

té una importància gran, perquè els arbres més abundants que hi ha són els pollancre i els peus femella quan fructifiquen donen lloc a una borra (en realitat és un plomall que envolta una graneta minúscula i facilita que el vent l'escampi).

Heus aquí que la botànica ens ofereix una solució fàcil a un problema domèstic. Com que els

pollancre són dioics, cal exigir que només es plantin peus mascles.

A veure si les nostres autoritats s'endinsen en el món de les plantes i prenen una decisió que, sense cap conseqüència econòmica ni paisatjística greu, milloraria la qualitat de vida de força saltencs.

XAVIER SUNYER I BOVER
CENTRE NATURALISTA DE SALT

Frigorífics del Ter, s.a.

Escorxador general frigorífic
i sala d'especejament núm. 10.4125/cat-10.03930/ge

C/ Major, 419 - Tel. 972 23 31 11 - Fax 972 24 45 18 - 17190 SALT
Télex 56204 FTER-E - Apartat Correus, 239 - 17080 GIRONA

Comers
TURRO, S.A.

VENDA I LLOGUER DE MAQUINÀRIA I UTILLATGE PER A LA CONSTRUCCIÓ

Passeig dels Països Catalans, 56 - Tel. 972 23 37 31 - Fax 972 24 11 81 - 17190 SALT

estació servei **CLAU, S.A.**

Gasolina Súper - Sense plom (95 i 98)
Gasoil "A" i "C" - Petrolí per a estufes
Rentacotxes automàtic
Olis recanvis

Ctra. Nacional 141, km. 110 - Tel. 972 44 03 03 - 17162 BESCANÓ
Països Catalans, 57 - Tel. 972 24 05 64
Marquès de Camps, 79 - Tel. 972 24 27 50 - 17190 SALT

Abat Oliva, 10 - Tel. 972 23 06 79 / Major, 57 - Tel. 972 23 00 - 17190 SALT

API
núm. 218

Agència de la propietat immobiliària
Administració de finques
Gestoria administrativa

Av. Jaume I r, 44 baixos - Tels. 972 20 88 54 / 972 20 13 35 - Fax 972 21 46 08 - 17001 GIRONA
Passeig Països Catalans, 147 - Tel. 972 24 44 92 - 17190 SALT

El passat mes de març, Medi Natural va fer una repoblació d'angules al riu Ter a l'indret del Pla dels Socs, suposem que el motiu era conscienciar els escolars de la necessitat de demostrar que els rius han de ser vius; també com a coneixement del cicle de vida de les anguiles. Viuen als rius i desoven i moren al mar. Al Ter no tenim salmons i només ho menciono pel contrast total d'aquests peixos: el salmó viu al mar i va a desovar i morir al riu. De tots els peixos d'aigua dolça, l'anguila n'és l'excepció.

Sobre la repoblació d'angules al riu Ter

Neix al mar dels Sargassos, un sector de l'Atlàntic entre les illes Açores i el continent americà, a partir de la naixença ja es posen en moviment buscant la desembocadura dels rius i per arribar al Ter han de fer més de 3.000 km. Les captures de l'angula es fan amb gàbies i els pescadors saben molt bé on parar-les; aquests alevins entren als rius en una processó compacte que fa que tot i ser tan diminutes siguin ben visibles. Si en deuen néixer a milions és que tot i ser una menja predilecta de molts peixos que segueixen el seu camí per atipar-se, n'arriben a les nostres costes en gran quantitat.

El problema de l'angula no és arribar a Salt, la situació n'és una altra; són les preses dels embassaments les que impedeixen a l'angula i d'altres peixos la lliure circulació per les aigües continentals. Per tant, sembla que les repoblacions s'haurien de fer més amunt de les preses, si és que es tracta de repoblar.

La gran contradicció (paradoxa?) és que les normes establertes a la llei d'aigües continentals obliga que en totes les preses s'establiran unes escales perquè els peixos puguin desplaçar-se en el seu medi natural. Aquí sí que Medi Natural tindria feina a fer i s'estalviaria aquestes campanyes de promoció que només tenen la facultat d'entretenir el personal desinformat. No tanquem portes i, si no és possible, obrim les esletxes necessàries perquè la natura es desenvolupi en plenitud.

R. TORRAMADÉ

GARATGE INTERNACIONAL

ROBERT VIDAL, SA.

CONCESSIONARI

Alfa Romeo **FIAT** LANCIA

La ballarina Àngels Margarit.

El Teatre de Salt ha estrenat a primers d'abril la programació de la nova temporada corresponent al segon trimestre del 2001. La major part de les propostes presentades s'inscriuen al àmbit musical, destacant únicament com a espectacles teatrals la participació de les conegudes companyies del país, El Safareig i Teatre de Guerrilla, que presentaran "Un marit ideal" i "Teatre Total", respectivament.

Quant als espectacles musicals, la diversitat de l'oferta és una de les principals característiques a ressaltar, ja que inclou des de la música més moderna de diferents estils (ska, música tradicional cubana, cançó melòdica o de cantautor) fins a la més clàssica (música coral i de cambra).

El cicle s'inicià el passat 5 d'abril amb l'actuació de Komando Moriles, que celebrà el seu desè aniversari amb un concert desti-

Programació del Teatre de Salt del segon trimestre del 2001

nat a ser enregistrat com a disc en directe. La intensa història de la banda s'inicià a la Bisbal d'Empordà i s'ha anat estenent al llarg dels anys amb concerts arreu de Catalunya, la resta de l'Estat espanyol i Europa. A Salt, els onze integrants del grup, mitjançant l'estil directe de les lletres dels seus temes i la varietat d'influències musicals, que inclouen bàsicament l'ska, el reggae, el funk i la música llatina..., versionaren tant velles i mítiques peces com treballs inèdits per al seu públic.

D'altra banda, cal fer esment de les dues darreres actuacions de la programació del primer trimestre de l'any contractades pel Teatre de Salt per a finals de

març: "Peces mentideres" de la companyia Mudances i "Sueños y vivencias" de Flam&Co.

"Peces mentideres", estrenada aquest mateix any al Teatre Lliure de Barcelona i valorada favorablement per la crítica, és un monòleg executat per l'experimentada ballarina Àngels Margarit, on l'eix temàtic es circumscriu a l'entorn del qüestionament de la identitat de l'individu.

Per la seva part, la companyia Flam&Co ens presentà el dia 30 de març d'enguany el seu nou espectacle d'arrels flamenques "Sueños y vivencias", resultat de l'original conjunció del jazz, el rock i la dansa contemporània.

Teatre de Guerrilla, presentant "Teatre Total"

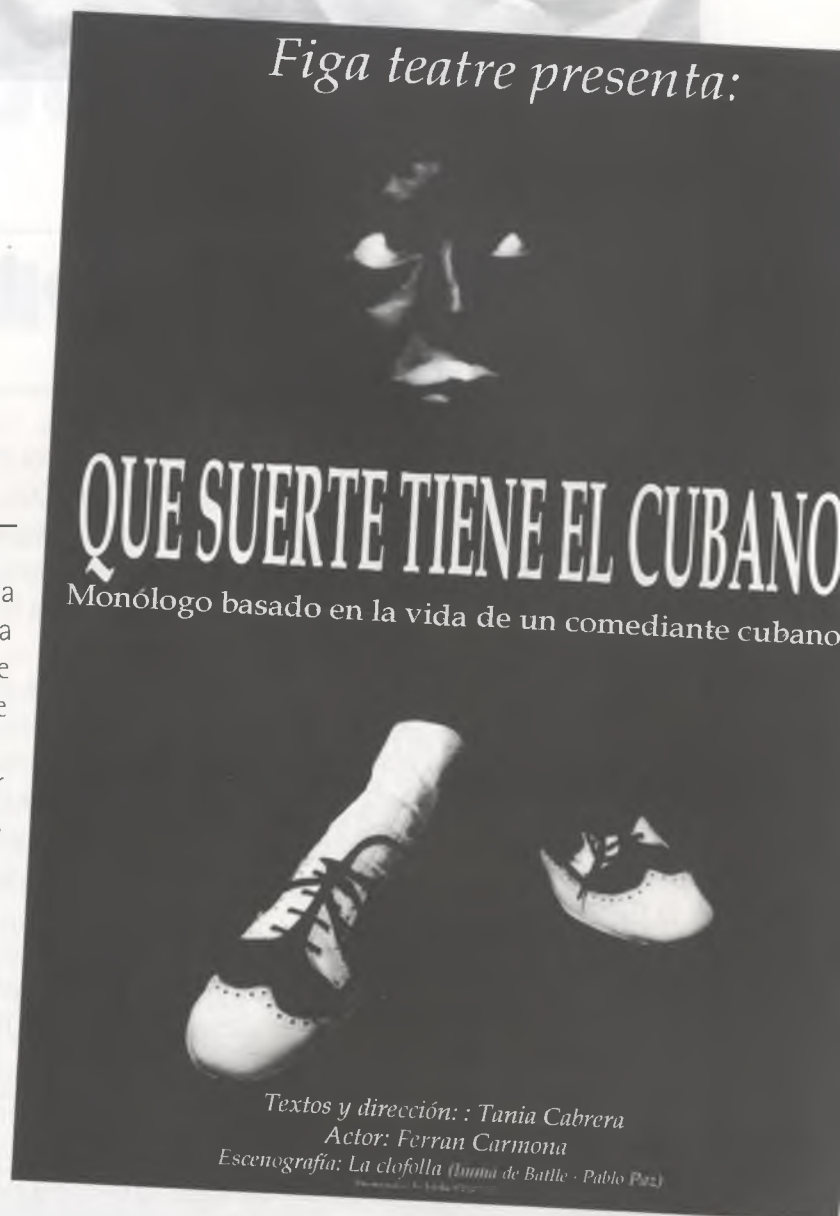
Estrena de "Que suerte tiene el Cubano" a Nou Espiral de Salt

El passat 1 d'abril, la companyia Figa Teatre va estrenar, amb gran èxit de públic i una entusiasta acollida, a Nou Espiral de Salt, l'espectacle de teatre (amb pinzellades de dansa i música) "Que suerte tiene el Cubano".

Interpretada per Ferran Carmona i dirigida per Tània Cabrera, que també és l'autora dels textos, l'obra compta amb una coreografia de Mercè Sardà i Aymí Torriente i l'escenografia de la clofolla (Imma de Batlle-Pablo Paz).

Es tracta d'un monòleg sobre la vida del comediant cubà Enrique Arredondo, un actor que com molts comedians va dedicar tota la seva vida a l'escena cubana i al seu públic que tant l'apreciava i tant admirava el seu poder d'improvissació i la seva habilitat en l'espai.

"Que suerte tiene el Cubano" és un àgil espectacle en el qual l'humor i el ball donen pas a moments de la seva vida íntima i personal, aquella que no fou tan coneguda per a molts. L'actor fa un minirecorregut pels ritmes d'aquelles èpoques en què el cubà es posava l'escut del riure, davant la cruel situació política i social que es vivia en els anys 30 i 40 a l'illa.

Cartell de l'espectacle de la Figa teatre

OPEL

Gudayol Auto-Taller, S.A.

Exposició i Venda: c/ Major, 156
Telèfon: 972 24 20 43 - 630912481
E-mail: gudayol@grn.es
Horari: de dilluns a dissabte de 10 a 1 i de 5 a 8

Servei Oficial: c/ Mercè Rodoreda, 13
Telèfons 972 24 37 49
Grua 24 hores 907 20 62 30
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 1 i de 3 a 8
Dissabte al matí obert de 10 a 1

GRAN PROMOCIÓ
Grans Ofertes en venda de Colxes i Serveis
Vine a la nostra exposició i veuràs els
avantatges de comprar un Opel a Salt

70
Aniversari
1928-1998

També ens podeu trobar a Internet: <http://www.grn.es/gudayol>

Dia Internacional de la Dansa 2001

El propassat cap de setmana del 28 i 29 d'abril es va celebrar el Dia Internacional de la Dansa (29 d'abril) de l'any 2001, que sota el lema "Fes el Salt" es va organitzar per primera vegada a Salt, promogut per Nou Espiral i l'Ajuntament i amb la col.laboració de l'Aula de música i dansa tradicional i popular de la Generalitat de Catalunya.

El dissabte va haver-hi classes gratuïtes de dansa al passeig Ciutat de Girona de Salt des de les 6 fins a les 8 de la tarda. En concret, es van fer classes de dansa contemporània, dansa africana, danses tradicionals, flamenco, hip-hop i dansa clàssica.

A 2/4 de 9 del vespre, al mateix passeig, hi va haver un ball tradicional amb músics de l'Aula de música tradicional i popular de la Generalitat de Catalunya.

La celebració del Dia Internacional de la Dansa es va cloure diumenge a la tarda al Nou Espiral, que va acollir la interpretació de l'espectacle de dansa-teatre "Les altres" a càrrec de DTM Teatre (companyia jove de Figueres).

Exposició sobre Quilalí al Museu de l'Aigua

Entre el 20 d'abril i el 4 de maig el Museu de l'Aigua de Salt ha acollit l'exposició "Quilalí, el nostre", organitzada per la Comissió d'Agermanament Salt-Quilalí.

Es tractava d'una exposició de quadres de Lluís Mateu i de fotografies de Carme Carbó i Luz García Elorrio sobre imatges de la vida quotidiana de Quilalí (Nicaragua).

L'exposició es va poder visitar els dimecres, dijous i divendres de 6 a 9 de la tarda i els dissabtes i diumenges de 12 del migdia a 2 de la tarda.

Els beneficis obtinguts amb la venda de quadres i fotografies d'aquesta exposició es destinaran a finançar l'ampliació de la infraestructura del "Instituto Agropecuario de Secundaria Tres de Marzo, Ternura de los pueblos", projecte de la Comissió d'Agermanament a Sant Bartolomé-Quilalí.

16

Resultats del concurs social de l'Agrupació Fotogràfica de Salt

Prop de vuitanta fotografies, repartides entre les modalitats blanc i negre, color i diapositiva, van ser presentades pels socis de l'Agrupació Fotogràfica de Salt en el concurs social del 2001.

Els tres primers classificats de cadascuna de les modalitats d'aquest concurs sobre el tema "espelmes" han sigut els següents:

LLOC	B/N	COLOR	DIAPPOSITIVA
1r.	Gil Grabuolsa	Angel Vilà	Antoni Gutiérrez
2n.	Angel Vilà	Manel Carrillo	Angel Vilà
3r.	Rosend Gri	Jaume Ollé	Paula Vaquero

Les millors fotografies presentades en aquest concurs han estat exposades durant els mesos de març i abril a l'Hotel d'Entitats "les Bernades".

El veredicte es va fer públic en el decurs d'un acte celebrat el passat 2 de maig.

Esports

Club Petanca Salt

L'arribada de la primavera coincideix amb la finalització de les millores que s'han fet a les pistes de petanca: numeració de les pistes de joc, construcció del mur de protecció del final de les pistes, col·locació d'anelles de formigó al voltant dels troncs dels arbres joves i instal·lació de proteccions de goma per evitar que s'escanioni el formigó.

Pel que fa a la competició, s'han celebrat els campionats provincials de petanca i aquest cop el club no n'ha sortit gaire ben parat, perquè d'un total de 9 tripletes només una va quedar entre els 8 primers classificats de segona categoria.

En el campionat Sant i Patró, organitzat per la Territorial Gironina, que es va celebrar a Avinyonet el 8 d'abril, hi van participar 6 tripletes de Salt, de les quals la de sèniors formada per Lluís Roca, Pere Canadell i Gregori Anton va assolir el 3r lloc, i la de fèmines integrada per Carme Muñoz, Angelina Busquets i Fina Espinosa va quedar en 4a posició.

El Campionat Social per a socis de petanca de dupletes mixtes que vam organitzar el dia 1 d'abril va comptar amb la participació de 19 dupletes. El campionat es va

disputar tant al matí com a la tarda, amb una pausa al migdia, durant la quals els participants van gaudir d'un bon dinar, a base de pica-pica, amanides i fideuà, preparat per l'amic Llobet i Jaume amb l'ajuda de les senyores, i de les cançons que posteriorment va interpretar el soci del nostre club i veí d'Anglès Sr. Caparrós.

Els guanyadors de cadascun dels grups van ser: Xavier Bohigas i Maria González, Josep Ros i Iolanda Jorquera i Josep Boó i Angelina Busquets, mentre que els premis "biberon" i "carrau" van aconseguir-los Fina Espinosa i Quim Brugués, respectivament.

Els tres primers classificats de la lliga celebrada els dissabtes del

mes de març a la tarda van ser: 1r, Joan Vilar; 2n, Pere Canadell i 3r, Josep Ros Vila.

D'altra banda, aquest any se celebra el Torneig Interclubs de dupletes, on participen jugadors de petanca de Les Bernardes, CP Montilivi, Petanca Germans Sàbat i C.P. Salt. Del nostre club hi participen els jugadors Quim Brugués, Joan Casas, Josep Ros, Pilar Vila, Josep Jorquera i Isabel Rodríguez, que poden quedar campions.

També s'està disputant actualment a les pistes del club, cada dilluns, dimecres i divendres, la Lliga Social de Primavera, que compta amb 45 participants.

Per acabar, dir-vos que el Club Petanca Salt ja té una mascota. Es tracta d'"en Panxito", un simpàtic ànec que des del passat 1 d'abril presideix l'entrada de les pistes.

JOSEP BOÓ

Participants en el campionat de dupletes mixtes celebrat el passat 1 d'abril, amb la mascota del club, "en Panxito", al seu lloc.

SERRALLERIA

V *Lluís Valentí, s.l.*

Ferro i Alumini

C/ Lluí Moreno, 11 - Tel. 972 23 75 00 - 17190 SALT

FRADERA PINTORS

Passeig Josep Ma Folch i Torres, 21 - 17190 SALT
Tel. i Fax 972 23 96 66 - Mòbil: 629 73 83 18

El bàsquet a les Dominiques

El bàsquet a les Dominiques de Salt es va iniciar fa gairebé 40 anys; en tots aquests anys s'han aconseguit gran quantitat de títols, però el més destacat va ser el Campionat d'Espanya Femení assolit a la dècada dels 70 de la mà de Paco Jiménez.

L'any 1989, gràcies a l'empenta de l'Associació de Pares, podríem dir que comença l'actual etapa, que té com a fets destacables la construcció de les noves pistes de bàsquet l'any 1990 i el pas dels equips a la lliga federada l'any 1993 (abans es competia a la lliga escolar).

Els èxits esportius més destacables són el subcampionat de Catalunya, que la temporada 94-95 va aconseguir l'equip infantil entrenat per David Girgas,

i el campionat de Catalunya pre-infantil femení que va guanyar la temporada 96-97 l'equip entrenat per l'Albert Quintana.

Aquesta temporada a les Domini-

ques hi ha quatre equips: un d'infantil femení, dos de preinfantils (masculí i femení) i un de premini femení. Cal destacar que tots ells competeixen al nivell "A" i que l'equip infantil femení és un ferm candidat a guanyar la lliga.

Però la dada més destacable d'enguany és el fet que la jugadora de les Dominiques Georgina Bahí ha guanyat amb la selecció catalana el Campionat d'Espanya d'Autònoms que s'ha disputat a Blanes aquesta passada Setmana Santa.

Equip infantil femení que la temporada 90-91 va guanyar la Copa del Consell Esportiu del Gironès.

es **revisión**

es **amona**

C/ Barcelona, 95
Tel. 972 20 68 68 - Fax 972 20 69 66
17003 GIRONA

Dies de llibres

Quan tingueu la revista La Farga a les vostres mans, ja haurà passat la festa major del llibre: Sant Jordi. Escric aquestes ratlles en plena setmana santa, una setmana abans de la setmana en què el llibre és el protagonista absolut dels diversos mitjans de comunicació i del interès del personal en general.

De fet, en el nostre poble de Salt, a primers d'abril és ja una tradició fer la Festa del Llibre Gran, que organitza la Biblioteca Massagran a l'espaiosa plaça del Mercat. És una festa alegre i s'hi aplega molta mainada per escriure i dibuixar un llibre gran ple d'imaginació i que durant uns dies és exposat a la mateixa biblioteca. Aquesta festa, que com he dit ja és una tradició en el nostre poble, gràcies a la bona voluntat i els bons afers dels responsables de les dues biblioteques municipals, és una mena d'aperitiu molt complet per escalfar els motors i els ànims per a la festa grossa del 23 d'abril.

A Salt, la festa del llibre és una tradició que ve de lluny. Va començar amb una iniciativa de l'Agrupament Escolta Sant Cugat com a festa cultural i reivindicativa. Els primers anys es feia en els terrenys que ara ocupa l'estanc de Salt i més tard i durant molts d'anys a la plaça de Mn. Cinto Verdaguer (popularment coneguda com la plaça dels Peixos).

Sempre es feia el festiu abans del dia 23, ja que en un dia feiner era difícil la participació i, també, la realització, ja que tots els col·laboradors en dies feiners tenien les seves feines o havien d'anar a l'escola. Amb els anys, va

ser molt més que una parada de llibres i roses. Es va convertir en tota una festa popular i molt participativa, sempre amb la iniciativa i organització de l'escoltisme saltenc.

La normalització i també amb la participació de les llibreries del poble, el Sant Jordi s'ha normalitzat totalment en el nostre poble i des de fa uns anys, ja se celebra el mateix dia que arreu, o sigui el dia 23, caigui com caigui el dia, amb la participació de parades i amb els Escoltes com un grup més. De fet, les llibreries porten la iniciativa i el lloc on es fa és el millor de Salt: en el passeig, entre Salt i el Veïnat.

És de reconèixer la feina feta pels Escoltes de Salt en aquesta festa tan lligada a la nostra cultura i a la tradició. És d'agrair que durant els anys difícils tinguessin la iniciativa i l'organització de la festa, i ara, en aquests moments que ja està arrelada, hagin sabut posar-se en el seu lloc i passar en un segon pla, més discrets.

Un allau de novetats en llibres ompliran les llibreries i les parades. Hi haurà de tot i de tots els gèneres: infantil i juvenil, novel·la, assaig, cuina, biogràfics, història, filosofia, cinema, poesia... Serà a tot Catalunya, una setmana on els llibres i els seus autors en seran els

protagonistes. Els autors, aquests dies, aniran de bòlid parlant de les seves obres en els diversos mitjans de comunicació, fent presentacions i, sobretot, signant llibres, els més famosos o coneguts.

Com deia al principi, quan vostè, amic lector, llegeixi aquest article, ja no es parlarà tant de llibres (per no dir gens) i del seu contingut fins a la setmana de Sant Jordi de l'any que ve. Per això, d'una manera o altra us vull recordar que el llibre encara existeix, igual que els escriptors i les llibreries. I és d'agrair que encara hi hagi algun lector.

GUILLEM TERRIBAS ROCA

Salt en un temps dolç

Avui per avui, els saltencs podem gaudir d'un poble com cal, amb tots els avantatges que ens pot oferir una població de la seva categoria. Estem a prop dels 25.000 habitants. I amb la instal·lació de les noves indústries: Gas-Gas, Tèxtil Sta. Eugènia, Enginyeria Electrònica, etc., a més de les ja existents, es consolida el sector industrial que sempre ens ha identificat. A més, amb la urbanització de la Maçana, Pla de Salt, es forma una nova zona residencial.

La Memòria del 25è Aniversari de la creació de l'Escola d'Adults i l'edició del magnífic llibre per part de Benestar Social i l'Ajuntament ens recorda la importància de la pedagogia alliberadora, "la conscientització", d'en Paulo Freire, al nostre poble. Pioners de l'ensenyament d'adults. Quan aquell genú home de La Manxa, Sebas Parra, que residí un temps al País Basc, Bilbao, s'establí al poble per

col.laborar en aquelles primeres classes nocturnes de l'Associació de Veïns.

I, amb unes Autoritats Locals excel.lents, a qui hem d'agrair, podem dir que, a Salt, gaudim d'un temps dolç, un temps positiu.

Però no ens hem d'oblidar dels problemes que ens afecten, amb una Ciutat fosca al cantó. Girona sempre ha estat una Ciutat grisa, Negra. Immobilista. Burgesa, només ha tingut un Ajuntament Popular i Obrer, en època de la Revolució Social i mesos posteriors. Monàrquica, no fa tant de temps van homenatjar el seu Príncep. I, amb els seus problemes, que ens afecten a nosaltres, embús de trànsit a l'entrada de la Ciutat (rotondes). Fums industrials de la macroindústria a l'altra riba del Ter, el TGV, etc. Girona és una ciutat petita, té poc més terreny que Salt. I donada l'ambició dels seus líders, sempre els ha faltat espai. I s'han buscat formes i sistemes a fi de fer una gran àrea. Doncs, que vagin enlaire. Infraestructures i tot. El Cel és seu i la Seu també. Amén.

A més, és una Ciutat de pas, no geogràfica sinó professional, ja que alguns dels seus dirigents només desitgen anar a Barcelona. I Salt es transforma en una prolongació del mercat de la gran Ciutat. I l'Autoritat Local Saltenca hauria de senyalitzar i fer més visibles els rètols que identifiquen el poble. I, en comptes d'aquestes simples plaques de metall sobre un peu d'alumini que, per cert, són molt esquifides, posar-hi un altre tipus de retolació que porti l'atenció als vianants, que aquí som una altra cosa.

Per això, cal una publicació seriosa que pugui tenir un contacte directe amb la informació local a fi de conèixer amb més assiduïtat les coses del poble. I tenir els saltencs la nostra pròpia publicació i no haver d'anar als grans mitjans de comunicació de la Ciutat veïna.

LA FARGA, amb la seva trajectòria, pot fer aquest paper. Per molts anys.

AGAPIT ALONSO I PONT

Gastronomia

Cuina de primavera

Escudella de faves i pèsols

Ingredients:

Caldo d'escudella, faves tendres, pèsols tendres, enciam de fulla llarga, ceba tendra, arròs i fideus del núm.2.

Preparació:

Es cola l'escudella, es posa en una olla i quan bulli s'hi tiren els fideus, les faves, els pèsols i la ceba, que ha de ser tallada en juliana gruixuda pel llarg. Al cap d'una mica s'hi afegeix l'arròs i unes fulles d'enciam.

Queda un brou enfosquit a causa de les faves, però deliciós.

Carxofes amb beixamel

Ingredients:

Carxofes, sal.

Per la beixamel: farina, ceba, nou moscada, mantega i llet.

Preparació:

Es netegen les carxofes traient-ne les fulles dures de forma que només quedin els cors i les fulles tendres. Es tallen per la meitat.

Es posa una olla amb aigua salada al foc i quan bulli s'hi tiren els cors d'escarxofa, poc bullits (han de ser cuits però grenyals); s'escorren i es posen de cap per avall al cim d'un drap perquè acabin de perdre l'aigua.

Es fa la beixamel, clareta. Es col.loquen les carxofes, amb la part que fa conca enlaire, en una plàtera que pugui anar al forn; s'hi tira la beixamel al damunt, s'empolsa amb formatge parmesà i unes boletes de mantega. Finalment es gratina al grill del forn.

MARIA CARME BOVER I CALVO

bar-cafeteria
LA MADUIXA

VARIETAT D'ENTREPANS
FREDS i CALENTS
TAPES • ESMORZARS • DINARS

Travessia Carril, 2 - Tel. 972 21 21 06 - 17001 GIRONA

Informació municipal

Disminueixen els accidents de trànsit però n'augmenten les víctimes

L'any passat a Salt es van registrar 166 accidents de trànsit, cosa que suposa una reducció del 13% respecte a l'any 1999, quan se'n registraren 191, segons va explicar el regidor de Seguretat Ciutadana i Vialitat, Joan Canals, en l'acte de presentació de la Memòria de la Policia Municipal de l'any 2000, que va tenir lloc el passat 11 d'abril. Joan Canals va destacar que aquesta reducció és especialment important perquè l'any passat el parc automobilístic va créixer de 346 vehicles i va atribuir-la a una major conscienciació dels conductors, una bona tasca informativa sobre seguretat viària per part de la Policia Local i una bona inversió en infraestructures i en correcció de punts conflictius.

Tot i disminuir els accidents, va augmentar el nombre de víctimes perquè 84 dels 166 sinistres van ser amb ferits, que suposa un 21% més que l'any 1999, que n'hi hagueren 69. Els 84 acci-

dents amb víctimes del 2000 van ocasionar un mort i 94 ferits (13 de greus i 81 de lleus).

Els carrers on es registraren més sinistres el 2000 van ser el passeig dels Països Catalans (39), el carrer Major (19) i el carrer Marquès de Camps (16), mentre que la cruïlla més perillosa fou la dels carrers Torras i Bages i Doctor Ferran, on va haver-hi 6 sinistres.

La memòria també assenyala que els conductors que tenen més sinistres són els de 25 a 44 anys, seguits dels de 18 a 24 anys, i que la franja horària més problemàtica és la que va de les 12 del migdia a les 8 del vespre, on es registraren el 58% dels accidents.

L'inspector de la Policia Local de Salt, Antoni Marco, va explicar que la majoria d'accidents es produeixen per no respectar els senyals d'stop i per distracció del conductor.

Ràdio Salt és l'emissora municipal amb més audiència de les comarques gironines

Segons els resultats acumulats de l'EGM, Ràdio Salt, amb aproximadament 6.000 oients d'audiència, és l'emissora municipal amb més audiència de les comarques gironines.

Ràdio Salt emet un centenar d'hores de programació pròpia setmanalment i es pot sintonitzar a tota l'àrea urbana de Girona al 97.7 de la Freqüència Modulada. Quan no emet programes de producció pròpia, Ràdio Salt connecta amb COM Ràdio.

Revisió del Pla General

El Ple de l'Ajuntament de Salt del passat 9 d'abril va acordar aprovar inicialment la revisió del Pla General d'Ordenació Urbana del municipi i suspendre l'atorgament de llicències de parcel·lació, d'edificació i d'enderrocament durant un any en els àmbits on es modifica el reglament urbanístic, acord que se sotmet a informació pública durant un mes per presentar d'al·legacions.

En una roda de premsa celebrada el mateix dia, l'alcalde de Salt, Jaume Torramadé, va informar que la nova ordenació esgota tot el sòl urbanitzable possible, atès que s'ha inclòs com a zona urbanitzable tot el sector que queda per sota del vial sud, una zona d'unes 1.000 hectàrees on es preveu la construcció d'un miler d'habitatges en els propers 15 anys.

Aquesta llei estatal no protegeix totalment les zones qualificades com a reserva agrícola, ja que s'hi poden fer promocions privades.

L'equip dirigit per l'arquitecte Joan Albasa, encarregat de la redacció dels treballs de revisió del Pla General, també ha inclòs dins la zona especialment protegida de les Deveses de Salt, la zona de reserva agrícola de Cal Marquès, que, amb la nova llei del sòl, també quedava exposada a alguna promoció urbanística privada.

Després d'assenyalar que el Pla General de 1987 estava esgotat, Jaume Torramadé va indicar que la nova ordenació representarà una gran oportunitat per al desenvolupament econòmic del sector sud de la ciutat, així com una oportunitat d'esponjament del centre.

Llista de naixements, defuncions i casaments

del 15 de març al 15 d'abril

Naixements

Lobna Zannouti (16 de març)
Mariam Keita (22 de març)
Samuel Osuna Delgado (22 de març)
Cristina Casadevall Rodríguez (25 de març)
Josep Maria Goy Liébana (26 de març)
Lamin Touray (26 de març)
Yasmin Hlal (1 d'abril)
Nora Hlal (1 d'abril)
Gisela Hernández Garrido (2 d'abril)
Maria Sánchez Padilla (2 d'abril)
Ali Waggeh (6 d'abril)
Abdlkader Sillah (8 d'abril)
Samir El Mhamdi (7 d'abril)
Ariadna Vila Benitez (4 d'abril)
Nerea Rosa Aguilera (14 d'abril)
Roger Palmada Méndez (17 d'abril)
Alagi-Baharu Jabbi (17 d'abril)
Yasir Yaagoubi (22 d'abril)
Eva Fernández Solà (19 d'abril)

Defuncions

Esteban Font Puisech (16 de març)
Purificación García Morón (17 de març)
Miguel-Angel Carrillo Cruz (17 de març)
Carme Gamell (18 de març)
Santos Santiago Amaya (19 de març)
Juan-José Segura Juidíaz (19 de març)
Pedro Cortada Roig (24 de març)
Pedro Buch Mallarach (27 de març)
José Martínez Muñoz (31 de març)
Enrique Moriscot Sánchez (3 d'abril)
Piedad Sarola Balateu (8 d'abril)
Maria Sánchez Sierra (14 d'abril)
Trinidad Riuró Ribot (22 d'abril)

Casaments

José-Luis Montero Rubio i Ana Peña Vidal
José Martín Roman i Montserrat Ariza
Puerto
José Fuentes Pino i Rosa Rodríguez
Santiago
Miguel-Angel Barreales Dávila i Isable
Gargallo Rodríguez
Angel Custodio Pérez i Pilar Hernández
Justicia

Implanten a Salt el programa Borsa Jove d'Habitatge

L'alcalde Salt, Jaume Torramadé, i el president de la Cambra de la Propietat Urbana de Girona, Josep Capdeferro, han signat un conveni de col.laboració per implantar al nostre municipi el programa Borsa Jove d'Habitatge. Aquest programa, promogut per la Secretaria General de Joventut de la Generalitat de Catalunya i gestionat per la Cambra de la Propietat Urbana de Girona a les comarques gironines, pretén donar facilitats a les persones menors de 35 anys que vulguin llogar un habitatge a un preu assequible.

Per ocupar-se de la gestió del programa a Salt, la Cambra, que es fa càrrec de les despeses de personal derivades de la prestació del servei i del seu funcionament, destina una persona a mitja jornada que s'encarregarà de les següents gestions:

- a) Informació/recepció:** recepció de sol·licitants, informació sobre el programa, tractament informàtic, informació sobre subvencions i legislació sobre ajuts públics als joves per a l'accés a l'habitatge, assessorament jurídic i tècnic sobre habitatges (Registre de la propietat, compra-venda, etc.). Informació sobre residències per a grups i associats juvenils.
- b) Captació d'habitatges** (incloent-hi pisos compartits i borsa d'habitacions): coneixement del mercat, propaganda pròpia, premsa especialitzada, entrevistes amb propietaris i inventaris.
- c) Oferta d'habitatges:** selecció de demandants, visita als habitatges, seguiment.
- d) Coordinació:** legislació bàsica sobre lloguers, contractes i documentació vària, fiances, assegurances, informes.

Tots aquests tràmits es desenvoluparan a l'Estació Jove de dilluns a divendres de 4 a 8 de la tarda, atès que, en virtut del conveni, l'Ajuntament ha cedit aquesta instal·lació per a la gestió del programa, a més de comprometre's a fer-se càrrec dels costos dels serveis, subministraments i comunicacions.

Cal destacar que amb la signatura d'aquest conveni, Salt es converteix en el tercer municipi de les comarques gironines que disposa d'una borsa d'habitatges de lloguer adreçats als joves de menys de 35 anys, un servei que fins ara només tenien Girona i Sant Feliu de Guíxols.

Poti - poti

Clar i Català

L'apòstrof cap a la dreta

Una de les moltes gràcies del català és l'existència dels pronoms febles; un dels trencacolls, el seu ús. Els pronoms són uns mots minúsculs, barrufets i entremaliats que a voltes ens fan rodar el cap. Fan d'ambaixadors. Representen algun nom enunciat abans a fi de no repetir-lo i cada nom és representat per un pronom. Entre ells salten, s'estimen i es barregen que dona gust de veure'ls. S'escriuen plegats davant o darrere el verb, la forma del qual és immutable: no es pot tallar ni per davant ni per darrere. El verb no s'adapta mai als pronoms, són els pronoms que s'adapten al verb. Quan n'escrigueu dos o més recordeu que l'apòstrof s'ha de posar tan a la dreta com pugueu sense mutilar, però, el verb.

Exemples: Se'm trenca el cor. Se m'omple l'ànima. Te'n diré una. Te n'enduràs molts. Me'n penedeixo. Me n'omple les butxaques.

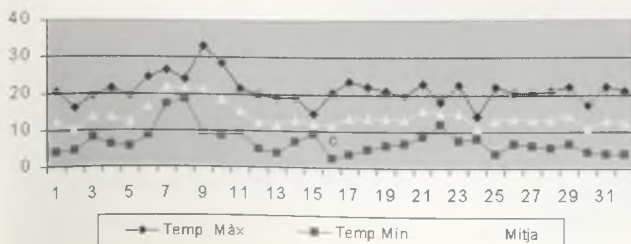
SALVADOR SUNYER

El temps

En el període comprès entre el 15 de març i el 15 d'abril del 2001, a Salt es va registrar una temperatura màxima de 33° el dia 23 de març i una mínima de 2'5° el 30 de març, segons les dades facilitades per l'Estació Meteorològica del Museu de l'Aigua de Salt.

En quant a les precipitacions, en aquest mateix període es van registrar pluges 5 dies (16, 26, 28 i 29 de març i 7 d'abril), recollint-se un total de 20'6 litres, mentre que la pluja més forta va caure el 26 de març, amb 11'6 litres.

Evolució temperatures del 15 de març al 15 d'abril

Pluja del 15 de març al 15 d'abril

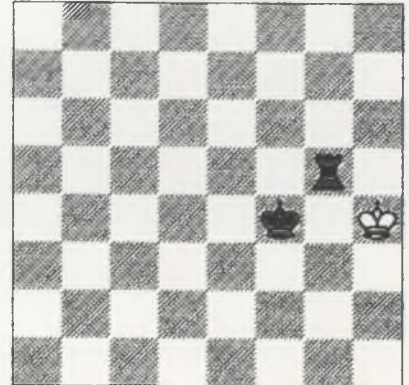
Problema d'escacs núm.2 (Valoració 4 punts)

Posició de les peces

Blanques: Rh4
Negres: Rf4, Tg5

Juguen les negres i fan mat en tres jugades, ni una més, ni una menys.
1/ Negres (.....), Blanques (.....); 2/ Negres (.....), Blanques (.....); 3/ Negres (.....)

Totes les persones que facin arribar la solució correcta al Casal de Jubilats de Salt abans del 24 de maig, entraran amb 4 números (els mateixos de la valoració del problema) en el sorteig d'un joc d'escacs (tauler i peces), obsequi del Club d'Escacs Salt i Girona.

Solució al problema núm.1: Encaixonament del rei. Aprofitant la mala posició del rei negre, les blanques han encaixonat al rei en la casella g8, ja que la torre f8 no el deixa sortir. 1/ Blanques Tg7+, Negres Rh8; 2/ B. Tg7-g8+, N. Rg8; 3/ B. Ta7-g7++.

L'acudit foll per *Bugarac*

Residencial Maçana

Cases amb jardí

El gran SALT de la teva vida!

- Gran sala-estar
- Cuina equipada
- Estudi i 4 dormitoris
- 2 banys i lavabo
- Garatge a planta baixa
- Acabats de qualitat
- Preinstal·lació fibra òptica

Planta Baixa

Casa MITGERA

Sup. construïda: 242,39 m²

Promoció: ■
C. Dr. Ferran / c. Prat de la Riba
Altres promocions de Residencial Maçana ■

Planta Primera

Planta Sota Coberta

INFORMACIÓ I VENDA:

EUGESA
CONSTRUCTORA • IMMOBILIÀRIA

Carrer Major, 182 - SALT

☎ 972 235 561

PROMOU:

Residencial
Maçana
SOCIETAT LIMITADA

PROCAM
Grup Immobiliari CAIXA CATALUNYA